

Stigning af Fattigbyrden, der har fundet Sted i de sidste Aar, saa at det vilde være ikke lidet betænkeligt at indføre et Princip, om hvilket det med Sikkerhed kan forudses, at det i meget høj Grad vilde forøge Byrden. Det er nemlig en Erfaring, som Enhver, der har haft med Fattigvæsenet at bestille, vil have gjort, at de Krav, der stilles til Fattigvæsenet, staa i et aldeles bestemt Forhold til den Maade, hvorpaa de Trængende forsyrges. Blive de Trængende forsyrgede paa en Maade, der af en eller anden Grund er dem ubehagelig, saa synke Fordringerne til Fattigvæsenet, og omvendt: Naar man forsyrger dem paa en saadan Maade, at enhver Ulempe og Ubehagelighed, der kunde knytte sig til Modtagelsen af Fattigunderstøttelse, bortfalder, saa stige Fordringerne paa Fattighjælp overordentlig. Det er saaledes en Erfaring, der er gjort, at naar Arbeidsanstalter og Fattigaarbejde, hvor Trængende indlægges, indrettes paa en Maade, der er disse mindre behagelig, og da navnlig saaledes, at det frie Samvæn mellem Personer af forskjelligt Kjønn forhindres noget, saa synker Begjæret efter at blive indlagt i saadanne Anstalter i en ganske overordentlig Grad, og dette Exempel kunde forøges med mange lignende, som jeg ikke behøver at opholde mig videre ved. Jeg tror derfor, at det er en fuldstændig afgjort Sag, at dersom man ved den praktiske Gjennemførelse af Fattiglovgivningen vilde lægge det Princip til Grund, som er fremsat af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds, at nemlig de Fattige skulde sondre sig selv i to Klasser, saa vilde Resultatet deraf være enslydigt med, at ingen Sondring fandt Sted, lige som jeg ogsaa tror, at hvis kun de, der ved Dom ere overbeviste om at have gjort sig skyldige i et Forhold, som graverer dem, skulde bringes under strengere Vilkaar, saa vilde Følgen deraf blive en ganske overordentlig Forøgelse af Fattigbyrden. Man vilde da saa laant fra kunne hjælpe sig med et Tilskud af 50,000 eller 100,000 Rd., at jeg snarere er tilbøjelig til at tro, at man endnu bliver nedenfor det virkelige Tal, naar man i det anførte Tilfælde satte Fattigskatten til et Bølsb, der var en halv Gang saa stort som det nuværende. I saa Henseende maa ogsaa de Betragtninger komme frem, som med Høje bleve gjorte gjældende af den høitagtede Minister, at naar man stiller de Personer, som nu modtage offentlig Fattighjælp, under Vilkaar, der ere forholdsvist behagelige for dem, saa laammer man den private Godgjørenhed. Det blev sagt af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds, at det var sjældent, at en Fader, selv naar hans Søn var over 18 Aar gammel, fandt sig i, at denne gik til Fattigvæsenet, saa at det altsaa faktisk stilledes sig saaledes, at Fædre overtog Forførgelsen af deres Børn, selv naar disse vare over det 18de Aar. Dette er vist ganske rigtigt og indskrænker sig ikke til det her nævnte Forhold. Enhver vil saaledes kunne sige sig selv, at det fremmer den

private Godgjørenhed, naar man kan sige til den: Træd hjælpende til for denne eller hin Person's Bedkommende, thi ellers maa han henvende sig til Fattigvæsenet. Det er altsaa klart nok, at saafremt man vil organisere Fattigvæsenet paa den af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds antydede Maade, maatte man være fattet paa en meget forøget Fattigbyrde, idet Mangfoldige, som nu afholdes fra at søge Fattigvæsenet, i saa Tilfælde ville søge hen til det. Derimod skulde jeg ikke have Noget at indvende, saafremt denne Forøgelse fremkom gjennem Kommunernes egen Beslutning; men at lade den fremkomme gjennem en Lovbestemmelse, forekommer mig at være i den Grad betænkeligt, at jeg ikke tror nogenfinde at kunne erklære mig enig deri. Ganske anderledes udtalte sig det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen). Han mente, at det var rigtigt — og det tror jeg ogsaa — at gjøre en Sondring mellem de forskjelligste Arter af Fattige eller mellem de Bærdige og Uværdige, for at blive staaende ved de brugte Udtryk. Det ærede Medlem mente, at til den ene Side burde det humane pointeres stærkere, og til den anden Side ønskede han Kommunerne udrustede med større Midler til at værges sig imod urettigede Fordringer. I saa Henseende kan jeg nu ganske henholde mig til, hvad der blev sagt af den høitagtede Minister; thi heller ikke jeg forstaar, hvorledes man efter at have gennemlæst det Lovudkast, der foreligger, kan sige, at det ikke gjør Fyldest baade i den ene og den anden Henseende. Det tillader saaledes den allerhumaneste Behandling af de Fattige; det lader det være afhængigt af Kommunen, hvorvidt denne vil fordrø den Fattige hjemsendt eller ikke; det forbyder at forsyrgø den Fattige ved at lade ham gaa paa Omgang af . osv., medens det paa den anden Side udruster Fattigbestyrrelserne med tilstrækkelige Midler til at træde virksomt op mod saadanne Fattige, der opfordre dertil. Spørgsmaalet er altsaa i Virkeligheden ikke, hvorledes Loven er affattet, men — som den høitagtede Minister sagde — hvorledes den vil blive bragt til Anvendelse i Kommunerne, og det Hele reducerer sig saaledes til det Spørgsmaal, der har været omtvistet mellem de ærede Medlemmer for Aarhus Amts 3die Valgkreds og Veile Amts 3die Valgkreds (N. Jensen og E. Nielsen), nemlig om man tør gaa ud fra, at Kommunerne ville udøve et fornuftigt Skjøn — hvilket jeg tror, at det først nævnte ærede Medlem mente, at de ville — eller om man skal gaa ud fra, at Kommunerne ere fuldstændig ustkiftede til at øve et saadant Skjøn, hvilket det ærede sidst nævnte Medlem mente, at de vare. Det kan nu vel være, at Kommunerne i saa Henseende lade Noget tilbage at ønske; men afgjørende forekommer det mig rigtigt nok at være, at det ærede Medlem ikke har paavist noget praktisk Middel til paa anden Maade at tiløvebringe den ønskelige Sondring mellem de